

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2004

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ - Ι.Α.Ν.Ε.

- Όλοκληρώθηκε η καταγραφή σε Βάση Δεδομένων του γλωσσικού υλικού του Αρχείου του Κέντρου. Ο αριθμός των εισελθόντων λημμάτων είναι 300.000 και ως σελίδες φτάνουν τις 40.000. Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά μετά από 100 χρόνια μπορούμε να δώσουμε σε Ήλεκτρονική Βάση Δεδομένων το υλικό που διαφυλάσσει στο Αρχείο του το Κέντρο. Δεν πρόκειται για επεξεργασμένο λεξικογραφικά υλικό έτοιμο για εκτύπωση, αλλά για μια βάση που αξιοποιεί ολόκληρο το υλικό για έρευνητική εργασία.
- Έχει αρχίσει και προχωρεί με ταχείς ρυθμούς η περαιτέρω αξιοποίηση αυτής της προαναφερθείσας Βάσης Δεδομένων με την προετοιμασία, με μορφή προσυντάξεως, όλων των λημμάτων, με εισαγωγή επαρκέστερης πληροφορίας που θα υποβοηθήσει την τελική σύνταξη του Λεξικού.
- Το έρευνητικό προσωπικό συντάσσει τα λήμματα που θα αποτελέσουν τον 6ο τόμο του Λεξικού. Ο τόμος θα περιλαμβάνει 2.500-3.000 λήμματα, από δε - διαφεντεύω.

Οι εργασίες συντάξεως λημμάτων οργανώθηκαν κατά ομάδες:

1^η Ομάδα: Υπεύθυνη Έλευθερία Γιακουμάκη. Συνεργάτες: Νικόλαος Μουτζούρης, Αϊκατερίνη Τζαμάλη, Ίωάννα Μανωλέσσου, Ελένη Χριστίδου, Βασιλική Αφεντουλίδου. 2^η Ομάδα: Υπεύθυνος Σταύρος Κατσουλέας. Συνεργάτες:

Ἀγγελική Εὐθυμίου, Γραμματική Κάρλα, Εὐγενία Μαγουλά, Ἀξιόπη Μουρελάτου. 3^η Ὀμάδα: Ὑπεύθυνη Χριστίνα Μπασέα. Συνεργάτες: Χρυσούλα Καραντζή-Ἀνδρειωμένου, Σταμάτης Μπέης, Μαγδαληνή Κωνσταντινίδου, Ἐλένη Παπαδοπούλου. 4^η Ὀμάδα: Ὑπεύθυνος Ἄγγελος Ἀφρουδάκης, Συνεργάτες: Γεώργιος Τσουκνίδας, Μαρία Βραχιονίδου.

- Ἀπομαγνητοφωνεῖται καὶ καταγράφεται, σὲ μορφή χειρογράφων ἢ ψηφιακά, (σὲ ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ) τὸ γλωσσικὸ ὕλικὸ πού συνέλεξαν οἱ ἐρευνητὲς στὶς γλωσσικὲς ἀποστολὲς τῶν ἐτῶν 2003 καὶ 2004.
- Πραγματοποιήθηκαν οἱ ἐρευνητικὲς ἀποστολὲς γιὰ συλλογὴ γλωσσικοῦ ὕλικου στοὺς νομοὺς Ἀρκαδίας (περιοχὴ Τσακωνιάς, Σταῦρος Κατσουλέας), Μαγνησίας (Χριστίνα Μπασέα), Ξάνθης (συλλογὴ τοπωνυμικοῦ ὕλικου, Ἄγγελος Ἀφρουδάκης), Κοζάνης (Γεώργιος Τσουκνίδας), Ἐβρου (Σαμοθράκη, Νικόλαος Μουτζούρης), Ρεθύμνου (Σταμάτης Μπέης) καὶ στὰ νησιά, Ἰθάκη (Χρυσούλα Καραντζή-Ἀνδρειωμένου), Παξοί (Ἰωάννα Μανωλέσσου), Φούρνοι Ἰκαρίας (Γραμματικὴ Κάρλα), Νάξος (Μαρία Παπαδοπούλου), Λευκάδα (Ἀξιόπη Μουρελάτου).
- Δημιουργήθηκε ἀπὸ ὅλο τὸ προσωπικὸ (μόνιμους καὶ συμβασιούχους) ἐκτεταμένη Βιβλιογραφικὴ Βάση Δεδομένων, τὴν ὁποία συνεχῶς ἐμπλουτίζουμε μὲ στόχο νὰ ἀποτελέσει οὐσιαστικὸ ἐργαλεῖο γιὰ τὴ γλωσσικὴ ἔρευνα.

Στὸ Ἀρχεῖον Τοπωνυμίων καὶ Κυρίων Ὀνομάτων εἰσηλθάν 300 νέα τοπωνύμια (ἀπὸ τὴ Σαμοθράκη) στὴν Ἠλεκτρονικὴ Βάση Δεδομένων τοῦ Ἑλληνικοῦ Τοπωνυμικοῦ. Ἡ βάση περιλαμβάνει τώρα 37.000 τοπωνύμια καὶ συνεχῶς ἀναβαθμίζεται.

Οἱ ἐρευνητὲς τοῦ Κέντρου πῆραν μέρος σὲ πολλὰ Διεθνῆ καὶ Ἑλληνικὰ συνέδρια μὲ ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Ὁλοκληρώθηκε τὸ Πρόγραμμα «Ἑλληνικὸς Λόγος IV», τὸ ὁποῖο χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία μὲ τὸ ποσό τῶν 125.000 €.
- Ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, στὸ πλαίσιο τοῦ ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας 2000-2006», ἡ χρηματοδό-

τηση τοῦ Προγράμματος «Μνημεῖα Ἑλληνικοῦ Λόγου» μὲ τὸ ποσὸν τῶν 400.000 €. Ἡ εἰσροὴ κονδυλίων δὲν ἔχει ἀρχίσει ἀκόμη.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Ἀποσπάστηκαν πέντε (5) φιλόλογοι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας: α) Χρῆστος Δάλλκος, β) Μαγδαληνὴ Κωνσταντινίδου, γ) Ἀξιόπη Μουρελάτου, δ) Μαρία Παπαδοπούλου καὶ ε) Ἐμμανουὴλ Σέργης. Οἱ δύο τελευταῖοι, Μαρία Παπαδοπούλου καὶ Ἐμμανουὴλ Σέργης, ἀπεχώρησαν πρὶν ἀπὸ τὴ λήξη τοῦ 2004.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τὸ 2004 εἰσῆχθησαν στὸ Κέντρο τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ 97 νέα βιβλία ἀπὸ ἀγορές, ἀνταλλαγές καὶ δωρεές. Ἀναφέρω ὅτι, μὲ τὴ μεσολάβηση τοῦ Ἐπόπτη τοῦ Κέντρου κ. Ν. Κονομῆ, στὸ Κέντρο δωρήθηκαν 49 τόμοι μὲ κείμενα κλασικά καὶ ἐλληνιστικά.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Μὲ τὴν «Ἑλληνικὴ Ὀνοματολογικὴ Ἐταιρεία». – Μὲ τὴν «Ἐταιρεία Νεοελληνικῆς Διαλεκτολογίας». – Μὲ τὴν «Ἐν Ἀθήναις Γλωσσικὴ Ἐταιρεία». – Μὲ τοὺς Τομεῖς Γλωσσολογίας τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν (Καποδιστριακό), Θεσσαλονίκης (Ἀριστοτέλειο), Θράκης (Δημοκρίτειο), Ἰωαννίνων καὶ Αἰγαίου (μὲ ἔδρα τοῦ Τομέα στὴ Ρόδο). – Συνεχῆς συνεργασία ὑπάρχει καὶ μὲ τὸ Ἰνστιτοῦτο Ἐπεξεργασίας τοῦ Λόγου (ἐκπρόσωπος ὁ καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου κ. Γεώργιος Καραγιάννης). – Μὲ τὸν Ἱησαυρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας (ἐκπρόσωπος ὁ καθηγητὴς κ. Ἀθανάσιος Ἀναγνωστόπουλος). – Ἐπίσης τὸ Κέντρο συνεργάζεται μὲ τὸν Γεωγραφικὸ Ἄτλαντα τῆς Εὐρώπης πού ἐδρεύει στὸ Malberg (μὲ ἀντιπρόσωπο τὴ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κα Ἐλευθερία Γιακουμάκη).

[Ἐλευθερία Γιακουμάκη]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Κατά τὸ ἔτος 2004, τὸ Κέντρο Λαογραφίας, πέρα ἀπὸ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐντεταλμένης ἀρχαιολογικῆς καὶ ἐπιτόπιας ἔρευνάς του καὶ τὴν προετοιμασίαν γιὰ τὴν ὑλοποίησιν, ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους, τοῦ ἐγκεκριμένου Προγράμματος στὸ πλᾶσιον τῆς Κοινωνίας τῆς Πληροφορίας, ὕψους 800.000 €, παρουσίασε ἰδιαίτερη δραστηριότητα μὲ ἐκθέσεις, ἐκδόσεις καὶ ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῆς διευθύντριας καὶ τῶν ἐρευνητῶν του σὲ συνέδρια καὶ ἐκδηλώσεις. Κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον, ὁλοκληρώθηκε ἡ ἔκδοσις στὴν νέα σειρά «Πηγές τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ» τοῦ ἔργου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Βασιλείου Σαρλῆ «Λαογραφικὰ Σύμμεικτα τοῦ Δήμου Φενεοῦ Κορινθίας» σὲ δύο τόμους, ἐκτάσεως 1.290 σελίδων, μὲ τὸ ὁποῖον καταγράφεται, διασώζεται στίς λεπτομέρειάς του καὶ κληροδοτεῖται στοὺς νεότερους ὁ λαϊκὸς πολιτισμὸς τῆς περιοχῆς Φενεοῦ.

Προῖον μακρόχρονης ἔρευνας γιὰ τὴν ἐλιά καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς ὑπῆρξε ἡ ἔκθεσις «Ἑλαιᾶς Ἐγκώμιον» στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸν Ἰούνιον ὡς τὸν Ὀκτώβριον, σὲ συνεργασίαν μὲ τὴν Γενικὴν Γραμματείαν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, καθὼς καὶ ἡ διγλωσση πολυτελεῆς ἔκδοσις - λεύκωμα «Ἵδῃ στὴν ἐλιά - *Ode to the Olive Tree*», συλλογικὸς τόμος (Ἀθήνα 2004, σχ. 4^ο, σελ. 344). Τόσο ἡ ἔκθεσις, ὅσο καὶ ἡ ἔκδοσις «Ἵδῃ στὴν ἐλιά» σημείωσαν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἔτυχαν ἐγκωμιαστικῶν σχολίων ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημέρωσης, τὸν τύπον καὶ τὸ κοινόν, ἐνῶ μὲ πρότασιν τοῦ Ὄργανισμοῦ Προώθησις Ἐξαγωγῶν θὰ ἐκπροσωπήσουν τὴν χώραν μὲ τὴν διεθνήν ἔκθεσιν «EXPO 2005» στὴν Ἰαπωνίαν. (Τὸ βιβλίον «Ἵδῃ στὴν Ἑλιά» θὰ μεταφρασθῆι στὴν ἰαπωνικὴν). Ἐπίσης ἔχει προταθῆι νὰ πραγματοποιηθῆι ἡ ἴδια ἔκθεσις στὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον, καθὼς καὶ σὲ μιὰν σειράν μεγάλων πόλεων τοῦ ἐξωτερικοῦ (Οὐάσιγκτον, Λονδίνον, Μελβούρνην, Σαγκάην, Πεκίνο κ.ἄ.). Ἡ ἔκθεσις καταδεικνύει τὴν σημαντικὴν θέσιν τῆς ἐλιάς στὴν διαμόρφωσιν τῶν δεσμῶν τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴν γῆν, τὴν πανάρχαιαν σημασίαν τοῦ καρποῦ τῆς στὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν καὶ τὴν οἰκονομίαν γενικότερα, καθὼς καὶ τοὺς συνακόλουθους συμβολισμοὺς στὴν λατρείαν, τὴν τέχνην καὶ τὸν πολιτισμόν.

Ὁ τόμος «Ἵδῃ στὴν ἐλιά» περιλαμβάνει εἰκοσιπέντε συνεργασίας ἀπὸ διακεκριμένους ἐπιστήμονες. Ἡ προσέγγισις τῆς ἐλιάς ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ἀρχαι-

ολογίας, τῆς ἱστορίας, τῆς λαογραφίας, ἡ ὁποία βασίζεται στὴ βιωματικὴ μνήμη, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται μέσα ἀπὸ τὴν εἰκόνα, τὰ ὕλικά τεκμήρια καὶ τὶς παραδόσεις, δείχνει πόσο κοντὰ βρίσκονται τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα τῆς Ζάκρου, μὲ τοὺς ἐλαιῶνες τῆς Κρήτης, τῆς Μυτιλήνης, τῆς Κέρκυρας, τῆς Ἀμφισσας καὶ οἱ σχετικὲς συνήθειες ποὺ σχετίζονται μὲ τὸ λάδι μὲ ἐκεῖνες τῶν ἀρχαίων μας προγόνων. «Οἱ ἐλιές μὲ τὶς ρυτίδες τῶν γονιῶν μας», κατὰ τὸν ποιητὴ Γ. Σεφέρη, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐμπνέουν, ἀλλὰ καὶ νὰ στηρίζουν τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία.

Τὸ ἐκδοτικὸ ἔργο τοῦ Κέντρου, τὸ σχετικὸ μὲ τὸν πολιτισμὸ τῆς ἐλιάς, ὀλοκληρώθηκε μὲ τὴν κυκλοφορία ἑνὸς ἀκόμη τόμου μὲ τίτλο «Ἐλαισοδεία», μὲ μελέτες γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴ λαογραφία τῆς ἐλιάς καὶ τοῦ ἐλαίου ἀπὸ τὴν προϊστορία μέχρι σήμερα μὲ ἔμφαση στὴ λαογραφία καὶ τὴ σύγχρονη ζωὴ.

Τὸ Κέντρον Λαογραφίας ὀλοκλήρωσε ἐφέτος τὸ Πρόγραμμα «ACRINET», δηλαδὴ Δίκτυο Εὐρωπαϊκῆς Ἀκριτικῆς Παράδοσης (European Acritic Heritage Network). Τὸ Πρόγραμμα ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τῆς Commission τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2001. Σ' αὐτὸ συμμετεῖχαν τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ (Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς – Μουσεῖο Ἑλληνικῶν Λαϊκῶν Ὁργάνων), τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης καὶ τὸ Πανεπιστήμιον I τῆς Σορβόννης (Πάνθεον), τὸ Ἀνώτατο Συμβούλιον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν τῆς Μαδρίτης, τὸ Ἑλληνικὸ Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν τῆς Βενετίας, τὸ Τμῆμα Σλαβικῆς Φιλολογίας, Ἐθνολογίας καὶ Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας καὶ τὸ Κέντρο Ἀναπτυξιακῶν Μελετῶν PRISMA, τὸ ὁποῖο ἀνέλαβε τὴ διαχείριση καὶ τὸν διακρατικὸ συντονισμὸ τοῦ Προγράμματος. Τὸν ἐπιστημονικὸ συντονισμὸ τοῦ Προγράμματος εἶχε ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, ἐνῶ τὴν ἐπιστημονικὴ Διεύθυνση τοῦ Προγράμματος εἶχε ἡ Πρύτανης κ. Ἑλένη Γλύκατζη-Ἀρβελέρ. Τὸ Πρόγραμμα διήρκεσε τρία χρόνια.

Ὁ εὐρύτερος στόχος τοῦ προγράμματος ACRINET, ὅπως ἐτέθη μὲ τὴ σχετικὴ πρόταση, ἦταν νὰ δείξει στὸ εὐρωπαϊκὸ κοινὸ τὶς ἀξίες τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης σὲ ἕνα πολυπολιτισμικὸ περιβάλλον καὶ τὴν ἐπικαιρότητα τῶν ἀναφορῶν τῆς γραπτῆς καὶ προφορικῆς παράδοσης στὴ σημερινὴ κοινωνία. Ὁ στόχος αὐτὸς ἐκπληρώθηκε μὲ μία σειρά ἐνεργειῶν, ὅπως: Ἡ ἐνδελεχὴς ἔρευνα καὶ μελέτη τῆς ἀκριτικῆς παράδοσης (ὅπως αὐτὴ ἀποτυπώνεται στὰ ἔπη, ἄσματα, ἱστορικὰ κείμενα, λαϊκὰ δρώμενα, ἀκόμα καὶ στὴν καθημερινότητα κ.λπ.) μὲ διεπιστημονικὴ προσέγγιση, λαογραφικὴ, ἐθνογραφικὴ, ἱστορικὴ καὶ φιλολογικὴ, ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικὴ - εἰκαστικὴ.

Τὰ ἐπιμέρους ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας ἀνακοινώθηκαν καὶ συζητήθηκαν ἐκτενῶς σὲ ἔνδεκα ἐπιστημονικὲς συναντήσεις μὲ τὴ συμμετοχὴ εἰδικῶν ἐπιστημόνων - ἔρευνητῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπη στὴν Ἀθήνα (3), τὰ Ἰωάννινα, τὴν Κάρπαθο, τὴ Θεσσαλονίκη, καθὼς καὶ στὸ Παρίσι, τὴ Βαρκελώνη καὶ τὴ Χιρόνα τῆς Ἰσπανίας, τὴ Βενετία καὶ τὴ Σόφια. Τὰ πρακτικὰ τῶν συναντήσεων ἐκδόθηκαν σὲ ἕξι τόμους. Τὸ ὕλικὸ πού συγκεντρώθηκε κατὰ τὴν τριετὴ ἔρευνα καὶ μελέτη τοῦ θέματος μὲ ἔμφαση στὸν συμβολισμό τῶν ὄρων ἀκρίτης, ἄκρη, ὄριο, ἑτερότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα, σὲ παλαιότερες ἐποχὲς καὶ σήμερα, ἐπιχειρήθηκε νὰ ἀποδοθεῖ μὲ τολμηρὸ τρόπο σὲ μιὰ σειρὰ ἐκθέσεων. Ἡ ἑλληνικὴ ἔκθεση μὲ θέμα «Ἀκρίτες τῆς Εὐρώπης» παρουσιάστηκε στὰ μεγάλα μουσεῖα Βυζαντινὸ καὶ Χριστιανικὸ στὴν Ἀθήνα καὶ Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ στὴ Θεσσαλονίκη παρουσία τῆς Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Μ. Γιαννάκου, τοῦ Ὑφ. Πολιτισμοῦ κ. Π. Τατούλη καὶ τῶν Γενικῶν Γραμματέων τῶν Ὑπουργείων Παιδείας καὶ Πολιτισμοῦ κ. Α. Καραμάνου καὶ Χρ. Ζαχόπουλου. Ἡ ἔκθεση συνοδεύεται ἀπὸ πολυσέλιδο, καλαίσθητο ὁδηγό. Ἐπίσης κυκλοφορεῖ ἔκδοση, μεταξύ τῶν τόμων τῶν πρακτικῶν, στὴν ὁποία περιλαμβάνονται οἱ ἀνακοινώσεις πού πραγματοποιήθηκαν στὴν Ἀθήνα τὸ 2002, στὰ Ἰωάννινα, στὴν Κάρπαθο, στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν Ἀθήνα καὶ στὴ Σόφια τὸ 2004.

Τὸ ὕλικὸ πού προέκυψε ἀπὸ τὴν ἐρευνητικὴ συνεργασία θὰ πάρει σάρκα καὶ ὄστα στὸ σύγχρονο Κέντρο - Μουσεῖο τῆς Ἀκριτικῆς Κληρονομιάς. Τὸ Μουσεῖο «τῶν Ἀκριτῶν τῆς Εὐρώπης» θὰ ἐγκατασταθεῖ στὴν Κρήτη, στὸ ἄκρο τῆς Εὐρώπης, στὴν Παλαιόχωρα Χανίων μὲ τὸ μεσαιωνικὸ κάστρο, τὶς βυζαντινὲς ἐκκλησίες, τοὺς Ριζίτες, τὸ Κουστογέρακο τῶν ὄπλαρχηγῶν καὶ τῶν Θεοτοκόπουλων καὶ τὰ ἄλλα χωριὰ τῆς περιοχῆς μὲ τὴ ζωντανὴ ἀκριτικὴ καὶ ἡρωϊκὴ παράδοση, κοντὰ στὸ Φραγκοκάστελλο τῶν θρύλων. Τὸ Μουσεῖο σχεδιάζεται νὰ λειτουργήσῃ ἐντὸς τοῦ 2005.

Τὸ Κέντρο ἐξακολούθησε τίς συνεργασίες του μὲ ὁμοειδῆ Ἰδρύματα στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἔξωτερικό. Ἔτσι, ἐκτὸς τοῦ ACRINET, συνεργάστηκε μὲ τὸ Πελοποννησιακὸ Λαογραφικὸ Ἰδρυμα καὶ τίς Πανεπιστημιακὲς Ἐκδόσεις Κρήτης, γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ βιβλίου τοῦ Ἑλληνοαμερικανοῦ ἔθνομουσικολόγου Σωτηρίου (Sam) Τσιάνη μὲ θέμα «*Δημοτικὰ Τραγούδια τῆς Σκύρου*» (Sotirios Chianis, Folk Songs of Skyros, Greece), σ. 450 + 4 CD [ἐπιμέλεια κειμένων τῶν ἀσμάτων: Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, ἐπιμέλεια μουσικῶν καταγραφῶν: Εὐστ. Μακρῆς]. Τὸ κύριο σῶμα τῆς ἔκδοσης ἀποτελοῦν 168 τραγούδια καὶ παραλλαγὲς τραγουδιῶν, πού κατέγραψε ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς ἔθνομου-

σικολόγος τὸ 1972, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐπιτόπιων ἐρευνῶν του στὸ νησί. Τὸ ὑλικὸ αὐτό, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προσωπικὴ συλλογὴ τοῦ Σωτ. Τσιάνη, εὑρίσκεται κατατεθειμένο καὶ στὸ Μουσικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου Λαογραφίας. Ἡ πρωτοτυπία τοῦ ἔργου καὶ ἡ ἀξία του ἔγκειται στὸ γεγονός ὅτι τὸ κάθε τραγούδι καταχωρίζεται μὲ τὸ πλήρες κείμενό του στὸ πρωτότυπο καὶ σὲ ἀγγλικὴ ἀπόδοση, καθὼς καὶ μουσικὴ καταγραφὴ στὸ πεντάγραμμο. Ἡ ἔκδοση συνοδεύεται ἀπὸ 4 δίσκους (CD), πού περιλαμβάνουν ἓνα μεγάλο μέρος τῶν τραγουδιῶν (89), ὅπως αὐτὰ ἐκτελέστηκαν ἀπὸ τοὺς ντόπιους πληροφορητὲς - τραγουδιστὲς. Ἦδη προετοιμάζεται πρὸς ἔκδοση τὸ μουσικὸ ὑλικὸ τοῦ ἴδιου ἐρευνητῆ ἀπὸ τὴν Ἀρκαδία. Στὸ πλαίσιο τῆς ἴδιας συνεργασίας ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἔκδοσης τοῦ τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Ἐθνογραφικά» μὲ θέμα «Ὁ κύκλος τῆς ζωῆς», ἀφιερωμένου στὰ τριάντα χρόνια τοῦ Πελοποννησιακοῦ Λαογραφικοῦ Ἰδρύματος.

Ὁλοκληρώθηκε ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμ. 29 (2000-2003) τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου, πού περιέχει μελέτες καὶ ἀναλυτικὰ τὰ πεπραγμένα τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ δραστηριότητα τῶν ἐρευνητῶν του.

Τὸ Κέντρο συμμετέσχε στὴν ἔκθεση πού ὀργάνωσε ὁ Δήμος Ἀθηναίων μὲ θέμα «Ἄλογο, ὄν λογικό», στὸ Κέντρο Τεχνῶν τοῦ Πάρκου Ἐλευθερίας (Μάιος 2004).

[Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Στή διάρκεια τοῦ ἔτους ἐκδόθηκε ὁ ἑβδομος τόμος τοῦ περιοδικοῦ «Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά», καθὼς καὶ τὸ βιβλίον τῶν Δ. Σοφianoῦ καὶ Φ. Δημητρακόπουλου, «Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Δουσίου - Ἁγίου Βησσαρίωνος. Κατάλογος περιγραφικός». Ἐπίσης, ψηφιοποιήθηκε σειρά μικροταινιωῶν ἀπὸ τὰ ἀγγλικά ἀρχεῖα (Public Record Office Λονδίνου), μὲ ἐκθέσεις πρέσβειων τῆς Ἀγγλίας στὴν Κωνσταντινούπολη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν καὶ ἐκθέσεις τῆς Levant Company ἀπὸ διάφορα λιμάνια τῆς νοτιοανατολικῆς Μεσογείου (17ος-19ος αἰ.), οἱ ὁποῖες περιέχουν σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὶς πολιτικὲς ἐξελίξεις καὶ τὴν οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ στὴν ἀνατολικὴ Μεσόγειο. Τὸ ἐν λόγω ὑλικὸ δωρήθηκε πρὸ πολλῶν ἐτῶν στὸ Κέντρο ἀπὸ τὸν ἀκαδημαϊκὸ κ. Μιχαὴλ Σακελλαρίου. Τὸ Κέντρο κατήρτισε πρόγραμμα γιὰ τὴν καταλογογράφηση τοῦ Ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίου, τὸ ὁποῖο περιέχει ἔγγραφα τῆς περιόδου τῆς Τουρκοκρατίας, καὶ ἄρχισε ἢ εἰσαγωγὴ τοῦ ὑλικοῦ σὲ ἠλεκτρονικὴ βάση ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου. Ἐπίσης, ἄρχισε τὸ πρόγραμμα «Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ συγκρότηση Ἑλληνικοῦ Κράτους μὲ βάση ἱστορικὰ ἀρχεῖα 18ου-19ου αἰώνα», τὸ ὁποῖο ἐκτελεῖται ἀπὸ κοινὸ ἀπὸ τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ καὶ τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ καὶ χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὸ Ἐπιχειρησιακὸ Πρόγραμμα «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας».

Στὸ πλαίσιο τῶν προγραμμάτων τοῦ Κέντρου καὶ τῶν εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν ἐνασχολήσεων τοῦ προσωπικοῦ του, ἔγιναν κατὰ τὸ 2004 οἱ ἑξῆς ἐργασίες:

α') Ὁ Διευθύνων τὸ Κέντρο Κωνσταντίνος Λάμπας ἀσχολήθηκε μὲ τὰ διαδικαστικὰ ζητήματα τοῦ προγράμματος «Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ συγκρότηση Ἑλληνικοῦ Κράτους μὲ βάση ἱστορικὰ ἀρχεῖα 18ου-19ου αἰώνα», μὲ τὴν σχεδίαση τῆς καταλογογράφησης τοῦ Ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίου, καθὼς καὶ μὲ τὴν προετοιμασίαν τῆς ἐκδήλωσης στὴ μνήμη τοῦ Μ. Ι. Μανούσακα, ποὺ ὀργανώνει τὸ Κέντρο μαζί μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Ἴνστιτούτο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν Βενετίας στὶς 15 Ἰανουαρίου 2005. Δημοσίευσε δύο ἐργασίες: 1) «Ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Γ. Ριζάρη μὲ τὸν Ἀ. Κοραῆ. Εὐεργετισμὸς καὶ

παιδεία στα χρόνια της ΄Επανάστασης του 1821», *Μεσαιωνικά και Νέα Έλληνικά*, 7 (2004), σ. 9-36 και 2) «Έπτανησιακά βιογραφικά “Σχεδάρια” στον 19ο αιώνα», *Πρακτικά Ζ΄ Πανιονίου Συνεδρίου*, τ. Α΄, Άθήνα 2004, σ. 181-194. Παρέδωσε για δημοσίευση τις εργασίες: 1) «Η ιστοριογραφία της εκπαίδευσης πριν από την ΄Επανάσταση του 1821. Παράδοση και ανανεωτικές τάσεις» (υπό έκδοση στα *Πρακτικά του Συνεδρίου Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*) και 2) «Κοινωνικές συγκρούσεις και ιδεολογία» (υπό έκδοση στο 41ο τεύχος του περ. *Τά Ιστορικά*, αφιερωμένο στον Φίλιππο Ήλιού). Επίσης, συνέγραψε μελέτη για το Πατριαρχικό Τυπογραφείο της Κωνσταντινούπολης το 1819. Έλαβε μέρος στο ΄Επιστημονικό Συνέδριο «Η Ένωση της Έπτανήσου με την Ελλάδα, 1864-2004», το οποίο οργανώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων και την Άκαδημία Άθηνων (Φεβρουάριος 2004), με θέμα ανακοίνωσης «Έπτανησιοί φοιτητές στο ελληνικό Πανεπιστήμιο, πριν και μετά την ένσωμάτωση της Έπτανήσου στο ελληνικό κράτος».

6΄) Η έρευνήτρια Πηνελόπη Στάθη συνέχισε την έπεξεργασία της αλληλογραφίας του Μετοχίου του Παναγίου Τάφου και την έρευνα για το φαινόμενο των «ντονμέδων» (Κρυπτοεβραίοι) στην ΄Οθωμανική Αυτοκρατορία (17ος-18ος αϊ.). Δημοσίευσε την εργασία: «Άλλαξοπατριαρχείες στον θρόνο της Κωνσταντινούπολης (17ος-18ος αϊ.)», *Μεσαιωνικά και Νέα Έλληνικά*, 7 (2004), σ. 37-66. Έτοίμασε εργασία με θέμα «Ο Σιδερίδης και ή ιδιαίτερη πατρίδα του (υπό έκδοση σε τόμο της Έταιρείας Μελέτης της Καθ΄ Ημᾶς Άνατολής) και παρουσίασε τὰ βιβλία: Σία Άναγνωστοπούλου, *Τουρκικός έκσυγχρονισμός, Ίσλάμ και Τουρκοκύπριοι στη δαιδαλώδη διαδρομή του Κεμαλισμού*, Άθήνα 2004 και Άνδρούλα Τουμάζου-Καλογεροπούλου, *Χοσγκελντίν!*, Άθήνα 2004, στο περ. *Κιστέρνα*, τχ. 7 (2004). Έκανε διάλεξη στο Τμήμα Ιστορίας του Ίονίου Πανεπιστημίου με θέμα «Γράμματα και πρόσωπα στον 18ο αιώνα. Οί κώδικες αλληλογραφίας του Μετοχίου του Παναγίου Τάφου στην Κωνσταντινούπολη» (1 Άπριλίου 2004) και δίδαξε στο Μεταπτυχιακό Τμήμα με θέμα «Σύνταξη περιλήψεων από τους κώδικες της αλληλογραφίας του ΜΠΤ» (30 Μαρτίου - 2 Άπριλίου 2004). Συμμετέσχε στα εξής Συνέδρια: 1) *Μικρασιατικός πολιτισμός, από την αρχαιότητα στη μεγάλη έξοδο* (Δήμος Νέας Ίωνίας, Κέντρο Σπουδής και ανάδειξης Μικρασιατικού πολιτισμού, 26-28 Νοεμβρίου 2004), με θέμα ανακοίνωσης «Καραμανλίδικα, γλώσσα επικοινωνίας και δημιουργίας», 2) *Μειονοτική Έκπαίδευση* (Κέντρο Έρευνών Μειονοτικών Όμάδων, Διαδρομές Πολιτών, Κομοτηνή 3-4 Δεκεμβρίου 2004), με θέμα ανακοίνωσης «Τò πείραμα

τῶν τουρκόγλωσσων ἐγχειριδίων ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ κυβέρνηση». Τέλος, ἀσχολήθηκε, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Κων. Λάππα, μὲ τὴν ὀργάνωση τῆς ἐκδήλωσης στὴ μνήμη τοῦ Μ. Ι. Μανούσακα.

γ') Ἡ Ρόδη-Ἀγγελικὴ Σταμούλη ἀσχολήθηκε μὲ τὴ συμπλήρωση καὶ ἐπεξεργασία τοῦ, ὑπὸ ἐκτύπωση, βιβλίου τῆς Πηγῆς τῆς ἱστορίας τῆς Πρέβεζας (1802-1808), καθὼς καὶ μὲ τὴ μελέτη ἀρχαικοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τὴν Πρέβεζα καὶ τὴ Λευκάδα. Δημοσίευσε τὴν ἐργασία: «Συμβολὴ στὴν προσωπογραφία τοῦ Ἰωνίου. Ἡ οἰκογένεια Ἀλεάνδρου καὶ ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ Ρήγα Λαυρέντιος (18ος-19ος αἰ.)», *Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά*, 7 (2004), σ. 227-292. Ἐπίσης ἀσχολήθηκε μὲ τὴ συγκέντρωση βιβλιογραφίας γιὰ τὸν ἀλφαριθμητισμὸ στοὺς νεότερους χρόνους, τὴν ἱστορία τῆς οἰκογένειας καὶ τὴν ἀξιοποίηση τῶν συμβολαιογραφικῶν ἀρχείων ὡς ἱστορικῆς πηγῆς. Ἡ ἴδια ἀφιέρωσε πολὺ χρόνο στὴν ἐπιμέλεια τοῦ ἑβδομοῦ τόμου τοῦ περιοδικοῦ *Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά*.

δ') Ἡ ἐρευνητριά Ὑλγα Ἀλεξανδροπούλου συνέχισε τὶς ἐργασίες τῆς γιὰ τὴ μελέτη τοῦ ρωσικοῦ περιηγητισμοῦ στὴ νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη καὶ ἀνατολικὴ Μεσόγειο, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἑλληνορωσικὲς σχέσεις στὸ δεύτερο μιστὸ τοῦ 17ου αἰῶνα. Ἔλαβε μέρος στὸ Διεθνὲς Συνέδριο Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω: *Ἱστορία καὶ πολιτιστικὴ κληρονομιά (Μόσχα, 17-21 Μαΐου 2004)*, μὲ θέμα ἀνακοίνωσης «Ρῶσοι περιηγητὲς στὸ Ἅγιον Ὄρος. Μιὰ ἀπόπειρα ἐρευνητικῆς προσέγγισης». Ἐπίσης, συνεργάστηκε στὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα *Ἡ ρωσικὴ λογοτεχνία στὴν Ἑλλάδα (19ος αἰῶνας)* τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων.

ε') Ὁ ἐρευνητὴς Χαρίτων Καρανάσιος ἀσχολήθηκε μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ Κέντρου «Ἀλληλογραφία Ἀναστασίου Γορδίου». Κατὰ τὴ διάρκεια εἰκοσαήμερης ἀποστολῆς του στὸ Ἅγιον Ὄρος (Ὀκτώβριος-Νοέμβριος) ἐργάστηκε στὴ Μονὴ Ἰβήρων γιὰ τὴν περιγραφή μέρους τῶν κωδίκων τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς, καθὼς καὶ στὴ Μονὴ Παντελεήμονος γιὰ desiderata τοῦ προγράμματος «Ἀλληλογραφία Ἀναστασίου Γορδίου». Δημοσίευσε τὶς ἐξῆς ἐργασίες: 1) Περιγραφή 11 χειρογράφων τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης, στὸν Κατάλογο τῆς Ἐκθεσῆς χειρογράφων τῆς Γενναδείου, *Ταξίδι στὸν κόσμον τῶν χειρογράφων*, Ἀθήνα 2004, 2) «Ἡ ἀποπομπὴ τοῦ Σεβαστοῦ Κυμινῆτη ἀπὸ τὴν Πατριαρχικὴ Ἀκαδημία καὶ ἡ ἴδρυση τοῦ Φροντιστηρίου Τραπεζούντας», *Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά*, 7 (2004), σ. 67-81, 3) «Ὄνόματα ἀφιερωτῶν ἐκ Δυτ. Μακεδονίας τῆς μονῆς Ἁγ. Στεφάνου Μετεώρων», *Ἑλμειακά* 52 (Ἰούνιος 2004), σ. 35-45, 4) «Ἡ πνευματικὴ κίνηση στὴν περιοχή Κοζάνης-Γρεβενῶν κατὰ τὴν περίοδο 1453-1813», στὸν τόμο: *Κοζάνη καὶ Γρεβενά. Ὁ Χῶρος καὶ οἱ Ἄνθρωποι*

ποι, Θεσσαλονίκη 2004, σ. 447-456, 5) «Αυτόγραφες σημειώσεις Γραμματικής του Ραφαήλ Πόποβιτς από τὰ μαθήματά του σὲ πόλεις τῆς Αὐστροουγγαρίας στὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰ.», Πρακτικά Διεθνoῦς Συνεδρίου, *Ἡ Δυτικὴ Μακεδονία κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας μὲ ἔμφαση τοὺς Δυτικομακεδόνες ἀπόδημους στὶς Βαλκανικὲς χῶρες (15ος αἰώνας ἕως τὸ 1912)*, Σιάτιστα 2004, σ. 167-183. Ἀπέστειλε πρὸς δημοσίευση τὴν ἐργασία «Συνοπτικὸ διάγραμμα τῆς Ἱστορίας τῆς Δημ. Βιβλιοθήκης Κοζάνης» (γιὰ τὸ βιβλίο *Ὁδηγὸς τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης*). Ἐπίσης, βρίσκεται στὸ τυπογραφεῖο ἢ μετὰφρασί του, τοῦ ἔργου Klaus Oehler, *Subjektivität und Selbstbewußtsein in der Antike*, Würzburg 1997 (Πρόγραμμα τοῦ Κέντρου Ἐρευνῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας), καὶ σὲ ἐξέλιξε ὁ *Κατάλογος χειρογράφων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων Ἁγίου Ὁρους, κώδ. 1569-2090*. Τέλος συμμετεῖχε στὶς Ἡμερίδες: 1) «Ταξίδι στὸν κόσμον τῶν χειρογράφων» (Γεννάδειος Βιβλιοθήκη - Ἑλληνικὴ Παλαιογραφικὴ Ἑταιρεία, Ἀθήνα 10 Μαΐου 2004), μὲ θέμα ἀνακοίνωσης «Μεταβυζαντινὰ φιλοσοφικὰ χειρόγραφα τῆς Γενναδείου» (ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὴν κ. Ἑλένη Παππᾶ) καὶ 2) «Ὁ Ἀναστάσιος Γόρδιος καὶ ἡ περιοχὴ τῶν Ἀγράφων» (Βραγγιανὰ Εὐρυτανίας, 25 Ἰουλίου 2004), μὲ θέμα ἀνακοίνωσης «Ἡ συμβολὴ τοῦ Ἀναστασίου Γορδίου στὴν κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ τῆς περιοχῆς τῶν Ἀγράφων». Οἱ ἐν λόγῳ ἀνακοινώσεις ἀπεστάλησαν γιὰ δημοσίευση.

στ') Ὁ ἐρευνητὴς Κωνσταντῖνος Λαμπρινὸς συνέχισε τὴ μελέτη του γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ μεσαιῶν κοινωνικοῦ στρώματος (cittadini) στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη, μὲ βάση τεκμηριωτικὸ ὕλικὸ ἀπὸ τὸ Κρατικὸ Ἀρχεῖο τῆς Βενετίας. Γιὰ τὴν προώθηση τῶν ἐρευνῶν του πραγματοποίησε καὶ ἐφέτος δεκαπενθήμερη ἀποστολὴ στὴ Βενετία (2-16 Σεπτεμβρίου 2004), ὅπου μελέτησε ἀρχεῖακὸ ὕλικὸ σχετικὸ μὲ τὶς ἀπαρχὲς τῆς κοινωνικῆς ιδιότητος τοῦ cittadino (cittadinanza) κατὰ τὸ δεῦτερο μισὸ τοῦ 15ου αἰώνα καὶ ἐντόπισε νέα στοιχεῖα γιὰ τὴν κοινωνικὴ φυσιογνωμία τῆς τάξης, τὰ καθήκοντα τῶν cittadini ὡς ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματούχων, τὴ νομικο-κοινωνικὴ ὁρολογία τῆς τάξης κ.ἄ. Κατὰ τὴν ἀποστολὴ του εἶχε ἐπίσης τὴν εὐκαιρία νὰ ἐνημερωθεῖ ἀπὸ τὴ διεθνή βιβλιογραφία γιὰ ζητήματα κοινωνικῆς ἱστορίας τῆς Βενετίας καὶ τῶν ἠπειρωτικῶν ἐδαφῶν της στὴν ἰταλικὴ χερσόνησο στὸν 16ο καὶ 17ο αἰώνα. Δημοσίευσε τὴν ἐργασία «Οἱ γυναῖκες τῆς ἀνώτερης τάξης στὴ Βενετοκρατούμενη Κρήτη. Νομικο-κοινωνικὴ θέση, ἀντιλήψεις, συμπεριφορὲς (16ος-17ος αἰ.)», *Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά*, 7 (2004), σ. 83-142. Παρέδωσε γιὰ δημοσίευση ἐργασία μὲ θέμα «Ἡ λατινικὴ ἐπισκοπὴ Μυλοποτάμου. Ὅψεις τῆς ἐκκλησια-

στικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὀργάνωσης (16ος αἰ.)» καὶ ἐτοίμασε ἀνακοίνωση γιὰ τὴν ἐκδήλωση στὴ μνήμη τοῦ Μ. Ι. Μανούσακα, μὲ θέμα τὶς ἀρχεαϊκὲς ἔρευνες καὶ μελέτες του γιὰ τὴν Κρήτη κατὰ τὴ βενετικὴ περίοδο.

ζ') Ἡ ἐρευνήτρια Δέσποινα Βλάμη ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ἀρχεῖο Turkey-Levant Company ἀπὸ τὴν ἐνότητα State Papers τοῦ Ἀρχείου Public Record Office τοῦ Λονδίνου. Εἰδικότερα, ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ταξινομήση τοῦ ὕλικου, ποὺ βρίσκεται σὲ μικροταινίες στὸ Κέντρο, καὶ συνέταξε συνοπτικὸ κατάλογο τῶν ἐγγράφων. Παράλληλα συμμετέσχε στὴν προετοιμασία ἠλεκτρονικῆς βάσης, στὴν ὁποία θὰ εἰσαχθοῦν περιλήψεις τῶν ἐγγράφων. Ἀπέστειλε πρὸς δημοσίευσή τὶς παρακάτω ἐργασίες: 1) «Imperial tactics against a maritime power: thirteen reasons for which the Sublime Porte declared war against the Republic of Venice in December 1714», στὸ *International Journal of Maritime History*, 2) «Γυναῖκες καὶ Διασπορά, 18^{ος}-19^{ος} αἰῶνας», πρὸς δημοσίευσή σὲ τόμο ἀφιερωμένο στὴν καθ. Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ. Ὁλοκλήρωσε τὴ μετάφραση τοῦ ἔργου τοῦ Giuseppe Cammeli, *Manuele Crisolora*, Firenze 1941, τὸ ὁποῖο θὰ δημοσιευθεῖ ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις Κότινος. Συμμετέσχε στὸ ἐπιστημονικὸ Συνέδριο *Fourth International Congress of Maritime History*, ποὺ διοργανώθηκε ἀπὸ τὴ Διεθνή Ἐνωση Ναυτιλιακῆς Ἱστορίας καὶ τὸ Τμῆμα Ἱστορίας τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου (Κέρκυρα, 22-27 Ἰουνίου 2004), μὲ θέμα ἀνακοίνωσης «Power Relations in Southeastern Mediterranean in the early 18th century; the reports of the English Ambassador in Constantinople».

Ἡ Ἀθανασία Γιακωβάκη, ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο ἀπὸ τὴ Μέση Ἐκπαίδευση, ἀποχώρησε ἀπὸ τὸ Κέντρο τὴν 1η Νοεμβρίου 2004, λόγω παραιτήσεως ἀπὸ τὴ Μέση Ἐκπαίδευση. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους συνέχισε τὴν ἐργασία της στὸ φιλοξενούμενο στὸ Κέντρο ἑλληνικὸ τμῆμα τοῦ Διεθνoῦς Ἐρευνητικοῦ Προγράμματος «Bibliotheca Academica Translationum» καὶ δημοσίευσε δύο μελέτες: 1) «Ἡ Πραγματεία περὶ τῶν τριῶν ἀπατεῶνων καὶ ὁ εὐρωπαϊκὸς Διαφωτισμὸς», *Μνήμων*, 25 (2003), σ. 147-170 καὶ 2) «Τὰ Πτωχοπροδρομικὰ τοῦ Κοραῖ: Μεσαιωνικὲς ἀναζητήσεις», *Μνήμη Ἄλκη Ἀγγέλου, Τὰ ἀφθονα σχήματα τοῦ παρελθόντος*, Θεσσαλονίκη 2004, σ. 361-376.

Ὁ ἐπιστημονικὸς συνεργάτης καὶ πρῶν Διευθυντῆς τοῦ Κέντρου Δημήτριος Σοφιανὸς ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ Καταλόγου τῶν Εἰκονογραφημένων Χειρογράφων τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων, τὴν ὁποία εἶχε ἀρχίσει μὲ τὸν ἀείμνηστο Γεώργιο Γαλάβαρη, καθὼς καὶ μὲ τὴ μελέτη τοῦ Ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίκου.

Οί πρώην ἔρευνητὲς τοῦ Κέντρου Ἑλένη Ἀγγελομάτη-Τσουγκαράκη καὶ Δημήτριος Τσουγκαράκης πραγματοποίησαν ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ στὴν Κρήτη γιὰ τὴ συγκέντρωση ὑλικοῦ στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος «Τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος. I. Τὰ μοναστήρια τῆς Κρήτης».

Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου ἐμπλουτίσθηκε ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 2004 ἕως σήμερα μὲ 192 νέα βιβλία καὶ περιοδικὰ (ἀρ. Βιβλ. Εἰσαγ. 13.417-13.608).

Τὸ ἐρευνητικὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου ἀφιέρωσε ἄρκετὸ χρόνο στὴ διεκπεραίωση διοικητικῶν ἐργασιῶν, καθὼς καὶ στὴν ἐξυπηρέτηση, ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἀλληλογραφίας, ἐρευνητῶν καὶ ἐπιστημονικῶν Ἰδρυμάτων τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

[Κων. Λάππας]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

A. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ - ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Έπιτομές έγγραφων του Βρετανικού Υπουργείου των Ξεωτερικών, F.O. 32/Greece.

Όλοκληρώθηκε ή έπεξεργασία των έπιτομών έγγραφων από τὸ F.O. 32/Greece καί τὸ F.O. 286 τῶν ἐτῶν 1839-1840, ὑλικὸ τὸ ὁποῖο θά ἀποτελέσει τὸν Ε΄ τόμο τῶν «Έπιτομῶν», καί ἄρχισε ή σύνταξη τῶν εὔρετηρίων τοῦ τόμου. Ὑπεύθυνη τοῦ προγράμματος ή Έρευνήτρια Εὐαγγελία Καρούζου· συνεργάζεται ὁ Καθηγητής Χρήστος Λοῦκος.

2. Περιγραφικὸς κατάλογος τῆς σειρᾶς F.O. 78/97-221 τῶν βρετανικῶν ἀρχείων (Ὑπεύθυνη ή Έρευνήτρια Ἑλένη Γαρδίκια-Κατσιαδάκη).

Συνεχίσθησαν οἱ τυπογραφικὲς διορθώσεις τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ ἔργου με τίτλο «Correspondence between the Foreign Office and the British Embassy and Consulates in the Ottoman Empire 1821-1833. A Descriptive List», καί ή έπεξεργασία τῶν εὔρετηρίων τοῦ τόμου αὐτοῦ.

3. Χρονολόγιο τῶν γεγονότων πὸ ἀφοροῦν τὴν Ἑλλάδα (15.8.1940-12.10.1944).

α. Ἡ Έρευνήτρια τοῦ Κέντρου Μαρία Σπηλιωτοπούλου ἐπιμελήθηκε τὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου «Χρονολόγιο Γεγονότων 1940-1944 ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τοῦ Βρετανικοῦ Υπουργείου τῶν Ξεωτερικῶν (Foreign Office 371)».

β. Ὁ Έρευνητής τοῦ Κέντρου Σωτήρης Ριζᾶς ἐπιμελήθηκε τὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου «Χρονολόγιο Γεγονότων 1940-1944 με βάση τὰ ἔγγραφα Ἀμερικανικῶν Ὑπηρεσιῶν».

4. Ἑπτανησιακὴ Προσωπογραφία 19ος-20ὸς αἰ.

Συνεχίσθηκε ή ἀποδελτίωση πηγῶν καί ή συγκρότηση βάσεως δεδομένων με βιογραφικά-ἐργογραφικά στοιχεῖα γιὰ ἄτομα ἑπτανησιακῆς καταγωγῆς πὸ ἐζῆσαν καί ἔδρασαν κατὰ τὸν 19ο καί τὸν 20ὸ αἰώνα. Στὸ ἀντικείμενο αὐτὸ ἐργάσθηκαν ή ὑπεύθυνη τοῦ προγράμματος Έρευνήτρια Ἑλένη Γαρδίκια-Κατσιαδάκη, ή Διευθύντρια Ἑλένη Μπελιᾶ, ή Έρευνήτρια Κατερίνα Μπρέγιαννη καί ή συνεργάτιδα τοῦ Κέντρου Μαργαρίτα Νέλλα.

5. Έκδοση χφ. με τίτλο «Διονυσίου Μαρκοπούλου, Έμπόρου Άπομνημονεύματα 1829-1905» (Υπεύθυνη ή Έρευνήτρια Κάλλια Καλλιατάκη-Μερτικοπούλου).

Συνεχίσθηκε ή έπεξεργασία και ό σχολιασμός του άπομνημονεύματος, τό όποιο θά περιληφθεΐ στη σειρά τών δημοσιευμάτων του Κέντρου.

6. Έκδοση Άρχείου Άλεξάνδρου Λυκούργου.

Συνεχίσθηκε ή έπεξεργασία σέ ήλεκτρονική βάση δεδομένων του Άρχείου Άλεξάνδρου Λυκούργου, ψηφιοποιημένη μορφή του όποιου έδώρισε ό Άκαδημαϊκός κύριος Μιχαήλ Σακελλαρίου στο Κέντρο. Στο πρόγραμμα εργάζονται οί έρευνήτριες Έλισάβετ Κοντογιώργη και Φωτεινή Άσημακοπούλου.

7. Η διαμόρφωση του γαιοκτητικοϋ συστήματος στην Έλλάδα και ή βρετανική διπλωματία (1833-1843) (Υπεύθυνη ή Έρευνήτρια Εύαγ. Καρούζου).

Συνεχίσθηκε ή έρευνα για την τεκμηρίωση του συνθετικού αυτού προγράμματος, τό όποιο βασίζεται κυρίως στην έκδοση τών Έπιτομῶν έγγραφων του Foreign Office που πραγματοποιοει τό Κέντρο.

8. Άρχισαν τρία ακόμη έρευνητικά-συνθετικά προγράμματα με τὰ εξής θέματα:

α. «Τό Γραφείο Στρατηγικῶν Υπηρεσιῶν στην κατεχόμενη Έλλάδα 1942-1944» με υπεύθυνο τόν Έρευνητή Σωτήρη Ριζά.

β. «Όψεις του έπανησιακού άστικοϋ χώρου (μέσα 19ου-άρχες 20ου αιώνα)» με υπεύθυνη την Έρευνήτρια Κατερίνα Μπρέγιαννη.

γ. «Η κοινωνική πολιτική τής Κοινωνίας τών Έθνῶν στην Έλλάδα» με υπεύθυνη την Έρευνήτρια Έλισάβετ Κοντογιώργη.

9. Άρχισε τό πρόγραμμα «Έλληνική Έπανάσταση και συγκρότηση Έλληνικοϋ Κράτους. Με βάση ιστορικά άρχεία 18ου και 19ου αιώνα», πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από τό ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Κοινωνία τής Πληροφορίας», τό όποιο εκτελείται από κοινού με τό Κέντρον Έρεϋνης του Μεσαιωνικοϋ και Νέου Έλληνισμοϋ.

Β. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Χρονόλογο γεγονότων 1940-1944 από τὰ έγγραφα του Βρετανικοϋ Υπουργείου Έξωτερικῶν. Foreign Office 371. Τόμος Β' 1944, Σύνταξη Μαρία Σπηλιωτοπούλου – Προκόπης Παπαστράτης, Άθήνα 2004.

2. Χρονολόγιο γεγονότων 1940-1944 από τὰ ἔγγραφα Ἀμερικανικῶν Ὑπηρεσιῶν. Σύνταξη Σωτῆρης Ριζᾶς, Ἀθήνα 2004.

Γ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 186 βιβλία.

Δ. ΑΡΧΕΙΟ

1. Μικροφωτογράφιση ἀρχειακῶν πηγῶν.

Συνεχίσθηκε ἡ μικροφωτογράφιση ξένων ἀρχείων ποὺ ἀφοροῦν στὴν Ἑλλάδα: Foreign Office, Μυστικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀγγλίας (Special Operations Executives = SOE) καὶ Μυστικῶν Ὑπηρεσιῶν ΗΠΑ (Office of Strategic Services = OSS).

2. Μικροφωτογράφιση ἐντύπων.

Συνεχίσθηκε ἡ μικροφωτογράφιση ἐντύπων (παλαιῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν) ἀπαραιτήτων γιὰ τὴν προώθηση τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων τοῦ Κέντρου.

Ε. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Τὸ Κέντρο εἶχε τὴν ἐπιστημονικὴ εὐθύνη τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου μὲ θέμα «Ἡ Ἑνωσις τῆς Ἐπτανήσου μὲ τὴν Ἑλλάδα, 1864-2004», τὸ ὁποῖο ὁργανώθηκε ἀπὸ τὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καὶ πραγματοποιήθηκε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2004. Πρόεδρος τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου ἦταν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κύριος Κωνσταντῖνος Δρακάτος, καὶ μέλη τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου Ἑλένη Μπελιᾶ καὶ ἡ Ἐρευνήτρια Ἑλένη Γαρδῖκα-Κατσιαδάκη.

Τὸ Κέντρο ἐτοιμάζει ἐπίσης CD-Rom μὲ θέμα τὰ Ἐπτάνησα κατὰ τὸν 19ο καὶ τὸν 20ο αἰῶνα. Στὴν ἐπιλογὴ ὑλικοῦ καὶ τῆ σύνταξη τῶν κειμένων συνεργάζονται ἡ Ἑλένη Μπελιᾶ καὶ ἡ Ἑλένη Γαρδῖκα-Κατσιαδάκη, καθὼς καὶ ὁ Καθηγητὴς Διονύσιος Ζήβας, ἡ Καθηγήτρια Μάρω Καρδαμίτση-Ἀδάμη, ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου Κατερίνα Μπρέγιαννη καὶ οἱ συνεργάτιδες Χριστιάννα Λαζανᾶ καὶ Γεωργία Νέλλα.

ΣΤ. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

Τὸ Κέντρο ἔθεσε στὴ διάθεση ἐρευνητῶν, ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐκπόνηση διδακτορικῶν διατριβῶν ἢ ἄλλων ἱστορικῶν καὶ φιλολογικῶν μελετῶν, χειρόγραφο καὶ μικροφωτογραφημένο ἀρχεῖακὸ ὑλικό.

[Ἑλένη Μπελιᾶ]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Ἐτομαάζονται πρὸς ἔκδοσιν ἀπὸ τὸ Κέντρο τὰ ἀκόλουθα ἔργα

1. Σειρὰ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ:

α) Γαληνοῦ Ὅτι ταῖς τοῦ σώματος κράσεσιν αἱ τῆς ψυχῆς δυνάμεις ἔπονται, κριτικὴ ἔκδοσιν Ἀθηναῖς Μπάζου.

2. Σειρὰ CORPUS PHILOSOPHORUM MEDII Aevi. COMMENTARIA IN ARISTOTELEM BYZANTINA:

Κριτικὴ ἔκδοσιν τῶν Μετεωρικῶν καὶ τοῦ Περί ζώων μορίων καὶ τῶν Ἠθικῶν Νικομαχείων τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Γεωργίου Παχυμέρη, ἀντιστοιχῶς ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Τελέλη καὶ τὴν Ἑλένη Παππᾶ.

3. Σειρὰ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΝΟΥΣΗ:

α) Ἀνακρέων. Ἐἰσαγωγὴ, κείμενο, μετάφραση, σχόλια Ἀλεξάνδρας Ροζοκόκη.

β) Ἰσαίου Περί τοῦ Πύρρου κλήρου, εἰσαγωγὴ, κείμενο, μετάφραση, σχόλια Ροζαλίας Χατζηλάμπρου.

γ) Εὐριπίδου Βάκχαι. Εἰσαγωγὴ, ἀρχαῖο κείμενο, μετάφραση, σχόλια Ἀθανασίου Στεφανῆ.

δ) Ἐενοφῶντος Λακεδαιμονίων Πολιτεία, Εἰσαγωγὴ, κείμενο, μετάφραση, σχόλια Βασιλείου Λεντάκη.

4. Σειρὰ CORPUS FONTIUM HISTORIAE BYZANTINAE – SERIES ATHENIENSIS:

Μιχαὴλ Ἀτταλειάτης Χρονογραφία, ἔκδοσιν Εὐδόξου Τσολάκη.

Ἐπὸ ἐκτύπωση

α) Πλωτίνου Ἐννεὰς Τρίτη. Ἀρχαῖο κείμενο, μετάφραση, σχόλια Παύλου Καλλιγᾶ (Σειρὰ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΝΟΥΣΗ, ἀρ. 5).

β) Ἀπολλωνίου Ροδίου Ἀργοναυτικῶν Βιβλίον Α΄, Εἰσαγωγὴ, ἀρχαῖο κείμενο, μετάφραση, σχόλια Γεωργίου Βασιλάρου (Σειρὰ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΝΟΥΣΗ, ἀρ. 6).

γ) *Οἱ ἀντιφωνίες στὰ χορικά τοῦ Αἰσχύλου τῆς Ἰωάννας Παπαδοπούλου* (Σειρὰ ΠΟΝΗΜΑΤΑ, ἀρ. 6).

δ) Γεώργιος Παχυμέρης. Φιλοσοφία. Βιβλίον ἐνδέκατον. Ἐπιτομή τῶν Ἠθικῶν Νικομαχείων τοῦ Ἀριστοτέλους. Editio princeps. Εἰσαγωγή, κείμενο, εὑρετήρια Κωνσταντῖνος Οἰκονομάκος (Σειρὰ CORPUS PHILOSOPHORUM MEDII AEVI. COMMENTARIA IN ARISTOTELEM BYZANTINA –3–).

ε) Μενάνδρου *Σαμία*, Εἰσαγωγή, ἀρχαῖο κείμενο, μετάφραση, σχόλια Χριστίνας Δεδούση (Σειρὰ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΝΟΥΣΗ).

Ἐκδόθηκαν

α) *Μετεωρολογικά Φαινόμενα καὶ κλίμα στὸ Βυζάντιο τοῦ Ἰωάννη Τελέλη* (Σειρὰ ΠΟΝΗΜΑΤΑ, ἀρ. 5).

β) [Εὐριπίδου] *Ρῆσος*. Εἰσαγωγή, ἀρχαῖο κείμενο, μετάφραση, σχόλια Ἀθανασίου Στεφανῆ (Σειρὰ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΝΟΥΣΗ, ἀρ. 7).

ΑΡΘΡΑ

1. Ἰαλεξάνδρα Ροζοκόκη, «Observations on some fragments of Anacreon». Θὰ δημοσιευθεῖ στὸ περιοδικὸ QUCC.

2. Κωνσταντῖνος Οἰκονομάκος, «ἀγαθὸν τὸ διτονεῖν;». Θὰ δημοσιευθεῖ στὸ περιοδικὸ Byzantion (75, 2005).

3. Ἰωάννης Τελέλης (Βιβλιοκρισία)

Ἄν. Σινάκος, *ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ* (4ος-6ος αἰ.), Θεσσαλονίκη [University Studio Press] 2003. Θὰ δημοσιευθεῖ στὸ περιοδικὸ Byzantinische Zeitschrift, τόμος 98 (2005).

4. Χατζηγλάμπρου Ροζαλία

– “P. Oxy. XVIII 2192 revisited”, στὸν τιμητικὸ τόμο γιὰ τὰ 100 χρόνια τοῦ The Oxyrhynchus Papyri Project, eds. P. J. Parsons, A. K. Bowman, R. A. Coles, D. Obbink, Oxford.

– *Editio princeps* 7 παπύρων τοῦ Δημοσθένη (ἡ ἔκδοσις τῶν 5 ἀποτελεῖ βελτιωμένη αὐτῆς ποὺ εἶχε συμπεριληφθεῖ στὴ διδακτορικὴ μου διατριβή), σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.

– “Dictys Cretensis, *De bellum Troianum* V 15-17”, *ed. pr.* σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.

- "A Lease of House-Property from Byzantine Oxyrhynchus", *Bulletin of the American Society of Papyrologists* 41 (2004) XX-XX.
- "Scholia Minora to *Iliad* 1.326-36, 340-53", *ed. pr.* σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.
- "Oratorical Prose", *ed. pr.*, βελτιωμένη ἔκδοση αὐτῆς πού εἶχε συμπεριληφθεῖ στὴ διδακτορική μου διατριβή, σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.
- "Scholia Minora to *Iliad* 1.332-41, 354-60", *ed. pr.*, βελτιωμένη ἔκδοση αὐτῆς πού εἶχε συμπεριληφθεῖ στὴ διδακτορική μου διατριβή, σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.
- "Commentary on *Odyssey* III", *ed. pr.*, βελτιωμένη ἔκδοση αὐτῆς πού εἶχε συμπεριληφθεῖ στὴ διδακτορική μου διατριβή, σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.
- "A Letter to Achilles and Severus", *ed. pr.*, βελτιωμένη ἔκδοση αὐτῆς πού εἶχε συμπεριληφθεῖ στὴ διδακτορική μου διατριβή, σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.
- "An Order to Summons", *ed. pr.*, βελτιωμένη ἔκδοση αὐτῆς πού εἶχε συμπεριληφθεῖ στὴ διδακτορική μου διατριβή, σὲ προσεχῆ τόμο τῶν *The Oxyrhynchus Papyri*, London and Oxford.

5. Ἀθανάσιος Στεφανῆς, «Μεταμφιέσεις προσώπων στὴν ἀρχαία ἑλληνική τραγωδία». Θὰ δημοσιευθεῖ στὸ περιοδικὸ «ΕΛΛΗΝΙΚΑ».

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ἀνακοινώσεις:

Μπάζου Ἀθηνᾶ

- «*Krasis et Ethos* (Tempérament et Caractère). Les croyances physiognomistes à travers les siècles» στὸ Διεθνὲς Συνέδριο «*Mélanges, crases, tempéraments: la chimie du vivant dans la médecine et la biologie anciennes*» (Λωζάνη-Γενεύη, 6-8 Μαΐου 2004). Θὰ δημοσιευθεῖ στὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου (ἔκδοση 6/2005).
- «Adamantios Coray et ses corrections inédites sur Galien» στὸ V Colloquio Internazionale sulla *Ecdotica dei testi medici greci* (Νάπολη, 1-2 Ὀκτωβρίου 2004). Θὰ δημοσιευθεῖ στὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου (ἔκδοση 9/2005).

Χατζηλάμπρου Ροζαλία, "A New Fragment of Ephorus?" στὸ XXIV International Congress of Papyrology, Helsinki (Finland) 3.8.2004.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

(Βιβλιοθηκονόμος: Ἑλένη Μαστρογεωργίου)

1. Συνεχίζεται ἡ ἀναδρομικὴ καταλογογράφηση ὄλων τῶν περιοδικῶν τοῦ Κέντρου.
2. Συνεχίζεται ὁ ἐμπλουτισμὸς τῆς Βιβλιοθήκης μὲ βιβλία καὶ περιοδικά:
Βιβλία: 535 νέοι τίτλοι.
Περιοδικά: 59 συνδρομὲς σὲ ἐλληνόγλωσσα καὶ ξενόγλωσσα περιοδικά.
3. Περιγραφικὴ καὶ θεματικὴ καταλογογράφηση τοῦ νέου ἔντυπου ὕλικου.
4. Βιβλιοδεσία 220 τόμων καὶ περιοδικῶν.
5. Καθαρισμὸς καὶ καταγραφή τῶν φθορῶν σὲ 2.806 τόμους ποὺ ἀποτελοῦν τὴ συλλογὴ «Κ. Σ. Κόντου».

[Κωνσταντῖνος Οἰκονομάκος]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

1) Το Κέντρο, σέ συνεργασία με τίς Ἑλληνικές Ἀθλητικές Ὅμοσπονδίες καί τήν Ἐφορευτική του Ἐπιτροπή, συμπλήρωσε στίς ἀρχές τοῦ 2004 τή διατύπωση στήν ἑλληνική γλώσσα τῶν βασικῶν ὄρων γιά τὰ ἀθλήματα τῆς Ἀρσης βαρῶν, τῆς Γυμναστικής, τῆς Ἐπιτραπέζιας Ἀντισφαίρισης καί τῆς Πυγμαχίας. Με τόν τρόπο αὐτόν ὀλοκλήρωσε τή διατύπωση στήν ἑλληνική γλώσσα τῆς ὀρολογίας ὄλων τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀθλημάτων, ἡ ὁποία ἐξεδόθη σέ σχετικό τόμο 434 σελίδων.

Τό καλαίσθητο αὐτό βιβλίο, πού ἀποτελεῖ καί τόν ὄγδοο τόμο τοῦ Δελτίου Ἐπιστημονικῆς Ὁρολογίας καί Νεολογισμῶν, παρουσιάστηκε στήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καί δέχθηκε τὰ θετικά σχόλια τοῦ ἡμερήσιου, ἀθηναϊκοῦ καί ἐπαρχιακοῦ τύπου.

Τό ἔργο φιλοδοξεῖ νά ἀποτελέσει βασικό βοήθημα γιά τοὺς καθηγητές καί φοιτητές τῶν Τμημάτων Ἐπιστήμης Φυσικῆς Ἀγωγῆς καί Ἀθλητισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Πανεπιστημίων.

2. Ἐπισημάνθηκαν στόν ἡμερήσιο τύπο ξενόγλωσσοι νεολογισμοί καί ἔγινε μιὰ πρώτη ἀπόπειρα διατύπωσής τους στήν ἑλληνική γλώσσα, ὅπως: *back up* → ἐφεδρικός, *banking* → τραπεζικές συναλλαγές, *columnist* → ἀρθρογράφος, *delete* → σβήσιμο, *demo* → ἐπίδειξη, *exit poll* → δημοσκοπήση ἐξόδου / μεταδημοσκοπήση, *jumbo-tron* → γιγαντοθόνη, *injection* → ἠλεκτρονικός ψεκασμός, *interactive* → διαδραστικός, *leader* → πρωτοπόρος, *mobile internet* → κινητό διαδίκτυο, *mobile commerce* → κινητό ἐμπόριο, *prime time* → ὥρα αἰχμῆς, *roaming* → περιαγωγή, *multiple choice* → πολυεπιλογικό, *time sharing* → χρονομερίδιο, *top* → κορυφαῖο, *trendy* → μοντέρνο, *euribor* → εὐρωεπιτόκιο, *eurofol* → εὐρωαστυνομία, *copy left* → ἐλεύθερο δικαιωμάτων, *hovercraft* → ἀερόστρωμνο, *low-tech* → χαμηλή τεχνολογία, *newsletter* → ἐνημερωτικό δελτίο, *one-stop shop* → γραφεῖο μιᾶς ἐπίσκεψης, *pin* → καρφίτσα πέτου, *reality παιχνίδι* → αὐθεντικό τηλεπαιχνίδι, *stencil graffiti* → τυπογράφημα, *snowboard* → χιονοσανίδα, *τούρ ὀπερέιτορ* → τουριστικός πράκτορας, *κράσ-τέστ* → δοκιμή ἀντοχῆς, *σκράπ* → ὑπόλειμμα αὐτοκινήτου, *μανιπιουλάρω* → χειραγωγῶ, *περφόρμερ* → ἐρμηνευ-

τής, πουςάρισμα → προώθηση, τελεκομάντερ → τηλεοδηγός, τζάμπολ → έναρξη παιχνιδιού, τσέκ ΐν → έλεγχος εισόδου, τρέκινγκ → πεζοπορία, φίνις → τερματισμός, ντιμπέιτ → τηλεοπτική αντίπαράθεση.

3) Έπισημάνθηκαν, επίσης, στον ήμερήσιο τύπο και στα περιοδικά άθησαύριστοι (στά γνωστά Λεξικά) νεολογισμοί όπως: αίτησιογράφος, βιντεοσυνεδρίαση, βιοένωση, βιοασφάλεια, βιοπεριβάλλον, βιοτεχνητό, δασμοφοροδιαφυγή, δωροδάνειο, έγνατιόσημο, ήχοαπορροφητική, καρτοπροϊόν, κυβερνοέγκλημα, κυβερνοκοινό, κυβερνοανάτης, κυβερνοπόλεμος, κυβερνοχρήμα, κυβερνοχρήστης, μεγασυγχώνευση, μετοχολόγιο, μικροτεχνολογία, μιμίδιο, νανοκρύσταλλος, νανομηχανή, οικότρομοκρατία, παιδοφύλαξη, προαστιακός, προσοντολόγιο, ραδιομαραθώνιος, σχεδιομελέτη, τηλεδημοσιογράφος, τηλεδιαδήλωση, τηλεδίκη, τηλεεισαγγελέας, τηλεθυρίδα, τηλεμερίδιο, τηλεμετάδοση, τηλεμεταφορά, τηλεοδηγός, τηλεπληροφορική, τηλεσπουδές, τηλεσυζήτηση, τηλετεχνολογία, τηλεφορία, τηλεφρουρός, ύπερφακός, φοροοδηγός, χρονοθυρίδα, χρονοσήμανση, αντιπαγκοσμιοποίηση, οικότοπος, πεζοδιάδρομος, συμπαντολόγος, φωτοεικόνα, εύρωπεζογραφία, ίχνηλασιμότητα, χρονοεισιτήριο κ.λπ.

4) Διαπιστώθηκαν μεταξύ άλλων και οι έσφαλμένες φράσεις που εμφανίζονται συχνά στον ήμερήσιο τύπο και στην τηλεόραση, όπως: μεσουñτος τής τουριστικῆς περιόδου → μεσούσης, είπαν ενδιαφέροντες είδήσεις → ενδιαφέρουσες, διάγουν ποινη → εκτίουν.

[Τίτος Π. Γιογάλας]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

A. Έρευνητικά προγράμματα

I. Στο πλαίσιο του **Νεολιθικού Προγράμματος** του Κέντρου, η έρευνήτρια κ. Λαία Όρφανίδη-Γεωργιάδη συνέχισε τη μελέτη νεολιθικών ειδωλίων της Θεσσαλίας, για την οποία πραγματοποίησε 20ήμερη επιστημονική αποστολή (Σεπτέμβριος).

II. Στο **Κρητομυκηναϊκό Πρόγραμμα**, η έρευνήτρια κ. Δέσποινα Δανηλίδου συνέχισε την ενημέρωση του γενικού “Βιβλιογραφικού Αρχείου της Προϊστορικής Ελλάδος” που καταρτίζεται στο Κέντρο. Επίσης συμμετέσχε στο έρευνητικό πρόγραμμα της τελικής δημοσίευσης των παλαιών ανασκαφών των Μυκηνών, υπό την εποπτεία του Ακαδημαϊκού κ. Σπ. Ίακωβίδη. Κατά τη διάρκεια 20ήμερης επιστημονικής αποστολής (Ιούλιος) έλαβε μέρος στην καταγραφή και μελέτη του υλικού των ανασκαφών που είχαν διενεργηθεί το έτος 1973, στον χώρο του Θρησκευτικού Κέντρου των Μυκηνών και επέβλεψε την εργασία φωτογράφισης των αγγείων και κυριωτέρων ομάδων οστράκων, η οποία ολοκληρώθηκε. Επίσης, ολοκλήρωσε και κατέθεσε προς έκδοση στην Αρχαιολογική Έταιρεία μελέτη που αφορά τη δημοσίευση της ανασκαφής του αποκαλούμενου “Εργαστηρίου”, ανασκαφής που διενεργήθηκε το 1979 στη θέση του ανεγερθέντος Μουσείου των Μυκηνών.

Ο έρευνητής κ. Χρήστος Μπουλώτης συνέχισε την ανασκαφική έρευνα στον προϊστορικό οικισμό Κουκονήσι Λήμνου (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2004), έρευνα η οποία εντάσσεται στα προγράμματα της Επιτροπής Έρευνών της Ακαδημίας Αθηνών, και ασχολήθηκε επίσης με την κατάρτιση του φωτογραφικού και σχεδιαστικού αρχείου, την εποπτεία της συντήρησης του υλικού στο τοπικό Μουσείο της Μύρινας και της σχεδίασης των κινητών εύρημάτων, και τη μελέτη τους με την προοπτική της έκδοσης ενός πρώτου τόμου “Κουκονήσι Ι”.

III. Στο **Κλασικό Πρόγραμμα**, η Διευθύντρια του Κέντρου κ. Μαρία Πιπιλή ασχολήθηκε με την επίβλεψη της εκπόνησης τευχών των διεθνών σειρών Corpus Vasorum Antiquorum, Corpus Signorum Imperii Romani και Sylloge Nummorum Graecorum από άλλους συγγραφείς (βλ. αναλυτικά πα-

ρακάτω). Ἡ ἐρευνήτρια κ. Βασιλική Μαχαίρα ὀλοκλήρωσε τὴ συγγραφή τοῦ πρώτου τόμου τοῦ “Καταλόγου τῶν ἐλληνιστικῶν γλυπτῶν τῆς Ρόδου”. Στὸ πλαίσιο τῆς μελέτης αὐτῆς πραγματοποίησε ἐπιστημονικὴ ἀποστολὴ στὴ Ρόδο, Κῶ καὶ Ἰαλικαρνασσὸ (12-27 Ὀκτωβρίου) γιὰ ἐλέγχους καὶ συγκρίσεις ὑλικοῦ, καὶ στὰ Χανιά (6-10 Δεκεμβρίου) γιὰ τὴ μελέτη τῶν γλυπτῶν ποὺ βρέθηκαν στὸ ἱερό τοῦ Ἀσκληπιοῦ στὴ Λισό. Δημοσιεύθηκε τὸ ἄρθρο τῆς “Μία ἀκόμη ἐλληνιστικὴ πεπλοφόρος ἀπὸ τὴ Ρόδο” στὸν Τιμητικὸ Τόμο στὴ Μνήμη τῆς Χάρις Κάντζια, τ. Β (2004). Ἡ ἐρευνήτρια κ. Βικτωρία Σαμπεταί συνέχισε τὴ μελέτη τῶν ἐρυθρόμορφων ἀγγείων τοῦ Μουσείου Μπενάκη ποὺ θὰ περιληφθοῦν σὲ τεῦχος τῆς σειρᾶς *Corpus Vasorum Antiquorum*.

IV. Διεθνῆ Προγράμματα τῆς Ἀκαδημίας ποὺ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Κ.Ε.Α.

1. Corpus Vasorum Antiquorum

Συνεχίσθηκε ἡ ἐτοιμασία τῶν τευχῶν: “Ἀγγεῖα Ἰδιωτικῶν Ἀρχαιολογικῶν Συλλογῶν” (ὑπὸ Μ. Πιπλιῆ), “Ἀττικὲς μελανόμορφες λήκυθοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου” (ὑπὸ Ε. Στασινοπούλου καὶ Ε. Σερμπέτη), “Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ρόδου” (ὑπὸ Α. Λαιμοῦ), “Ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Ἐλευσίνος (ὑπὸ Μ. Τιβέριου), “Πελίκες τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου” (ὑπὸ Γ. Καββαδία), “Ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Κυκλαδικῆς Τέχνης” (ὑπὸ Κ. Καθάρου) καὶ “Ἐρυθρόμορφα ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Μπενάκη” (ὑπὸ Β. Σαμπεταί).

2. Corpus Signorum Imperii Romani

Κυκλοφόρησε τὸ τεῦχος τοῦ κ. Γ. Δοντᾶ “Τὰ πορτραῖτα τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως” (στὰ γαλλικὰ) καὶ συνεχίσθηκε ἡ ἐτοιμασία τεύχους ποὺ θὰ περιλαμβάνει γλυπτὰ (ἀνδρικές μορφές) τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου (ὑπὸ Ν. Καλτσᾶ).

3. Tabula Imperii Romani

Συνεχίσθηκαν οἱ ἐργασίες συγγραφῆς λημμάτων τῶν τευχῶν Κρήτης (ὑπὸ Ἀ. Πετροπούλου) καὶ Κεντρικῆς Ἑλλάδος (ὑπὸ Χ. Βασδάρη καὶ Σ. Βλίζου).

4. Sylloge Nummorum Graecorum

Κυκλοφόρησε τὸ τεῦχος “Νομισματικὸ Μουσεῖο: Συλλογὴ Ἀ. Χρηστομά-νου” (α΄ μέρος, στὰ γαλλικὰ) (ὑπὸ Μ. Οἰκονομίδου). Ὁλοκληρώθηκε ἡ ἐκδοτικὴ ἐπεξεργασία τοῦ τεύχους “Νομισματικὸ Μουσεῖο: Συλλογὴ Π. Σαρόγλου” (α΄ μέρος, στὰ ἀγγλικὰ) (ὑπὸ Γ. Τουράτσογλου καὶ Σ. Ψωμᾶ), τοῦ ὁποίου καὶ ἀναμένεται νὰ ἀρχίσει σύντομα ἡ ἐκτύπωση.

Β. Άλλες δραστηριότητες τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κ.Ε.Α.

Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Μ. Πιπιλῆ, ἔλαβε μέρος στοῦ Colloquium τῆς Académie des Inscriptions et Belles-Lettres “Les clients de la céramique grecque” (Παρίσι, 30-31 Ἰανουαρίου 2004) μὲ τὴν ἀνακοίνωση “Les clients de la céramique laconienne”, ἐπεξεργασμένη μορφή τῆς ὁποίας κατέθεσε πρὸς ἔκδοση. Ἐδῶσε διάλεξη στοῦ Colloquium τοῦ Τομέα Ἀρχαιολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (19 Φεβρουαρίου 2004) μὲ θέμα “Λακωνικὰ μελανόμορφα ἀγγεῖα: Κεραμεῖς καὶ ἀγοραστῆς”. Δημοσιεύθηκε τὸ ἄρθρο τῆς “Athletes, Trainers and a Victor: Two New Siana Cups in the Benaki Museum” στοῦ Μουσείου Μπενάκη 3 (2003) 9-21.

Ὁ κ. Χ. Μπουλώτης παρέδωσε σεμινάρια μὲ θέμα “Γραμμικὴ Β γραφὴ καὶ μυκηναϊκὸς κόσμος” σὲ μεταπτυχιακοὺς φοιτητῆς τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ μαθήματα γιὰ τὴν ἱστορία τῆς αἰγαιακῆς προϊστορικῆς τέχνης στοὺς σπουδαστῆς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Ἐδῶσε διάλεξη στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία (27 Φεβρουαρίου 2004) μὲ θέμα “Κουκονῆσι: Ἐνα δισχιλιετὲς ἀνθηρὸ λιμάνι καὶ τὸ προϊστορικὸ πρόσωπο τῆς Λήμνου”. Δημοσιεύθηκαν οἱ μελέτες του: “Παραστάσεις πόλεων στὴν αἰγαιακὴ τέχνη τῆς 2ης χιλιετίας π.Χ.: Προ-ἱστορίας ἄφωνα ἱστορήματα” στοῦ Α.-Φ. Λαγόπουλος (ἐπιμ.), Ἡ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς πόλης (2004), σ. 123-135, “Ἡ Λήμνος στὴν ἀττικὴ δραματικὴ ποίηση”, στοῦ Ἀρχαῖο Θεάτρο Ἡφαιστίας (ἐκδ. ὙΠΠΟ - Κ' ΕΠΚΑ, 2004) σ. 112-131, καὶ “Ὀλυμπιακὴ Φλόγα - Ἑλληνικὸ Φῶς” (Ἐκδόση τοῦ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες).

Ἡ κ. Β. Μαχαίρα συμμετέσχε μὲ τὴ συγγραφὴ λημμάτων στοῦν κατάλογο τῆς ἔκθεσης “Πτυχώσεις. Ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ ἔνδυμα στὴ μόδα τοῦ 21ου αἰῶνα” ποὺ ὀργάνωσε τὸ Πελοποννησιακὸ Λαογραφικὸ Ἰδρυμα στοῦ Μουσείου Μπενάκη (21 Ἰουνίου - 17 Ὀκτωβρίου 2004) καὶ στοῦν Κατάλογο τῆς Συλλογῆς Γλυπτῶν τοῦ Μουσείου Μπενάκη (2004).

Δημοσιεύθηκε ἡ ἐργασία τῆς κ. Β. Σαμπεταί “Μελαμβαφῆς καὶ ὕστερη ἐρυθρόμορφη κεραμικὴ ἀπὸ νεκροταφεῖο τῆς Βοιωτίας” στὰ Πρακτικὰ τῆς ΣΤ' Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης γιὰ τὴν Ἑλληνιστικὴ Κεραμικὴ, Βόλος 17-23 Ἀπριλίου 2000 (2004), σ. 461-472.

[Μαρία Πιπιλῆ]

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Στὸ Κέντρο, κατὰ τὸ 2004 ἐργάσθηκαν οἱ ἐρευνητὲς κ.κ. Ἰωάννα Μπίθα (Διευθύνουσα), Σταματία Καλαντζοπούλου καὶ Ἰωάννης Βιταλιώτης, Ἰωάννα Χριστοφοράκη καὶ κ. Ὑλγα Καραγιώργου. Ἐπίσης συνεργάσθηκαν οἱ ἀρχαιολόγοι κ.κ. Ἐλένη Παπαβασιλείου, Ἀγγελικὴ Κατσιώτη, Θεόδωρος Ἀρχοντόπουλος καὶ Οὐρανία Καραγιάννη, ὁ ἀρχιτέκτων κ. Νίκος Ζαρίφης καὶ ὁ φωτογράφος κ. Νίκος Κασέρης.

Ἀναλυτικὰ κατὰ τὸ 2004 συνεχίσθηκαν τὰ ἀκόλουθα ἐρευνητικὰ προγράμματα τοῦ Κέντρου, ὀρισμένα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐνισχύθηκαν οἰκονομικὰ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

1. Γενικὸ Εὐρετήριο Βυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Ἑλλάδας (ὑπεύθυνοι: Στ. Καλαντζοπούλου, Ἰ. Βιταλιώτης, Ἰ. Χριστοφοράκη καὶ Ὑλγα Καραγιώργου).

2. Γενικὸ Εὐρετήριο Μεταβυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Ἑλλάδας (ὑπεύθυνη: Στ. Καλαντζοπούλου).

3. Εὐρετήριο Βυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Σύμης, Τήλου καὶ Χάλκης Δωδεκανήσου (ὑπεύθυνη: Ἰω. Μπίθα).

4. Εὐρετήριο Βυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Ρόδου Δωδεκανήσου (ὑπεύθυνη: Ἰω. Μπίθα).

5. Εὐρετήριο Βυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Ἰονίων Νήσων (ὑπεύθυνος: ἀκαδημαϊκὸς Π. Α. Βοκοτόπουλος).

6. Εὐρετήριο Βυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Ἀν. Μακεδονίας καὶ Θράκης (ὑπεύθυνος: ἀκαδημαϊκὸς Π. Α. Βοκοτόπουλος).

7. Συμμετοχὴ στὶς ἀνασκαφὲς ποὺ διεξάγει τὸ Ἰνστιτούτο Ἀρχαιολογίας Τιράνων τῆς Ἀλβανικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν στὴ Νότια Ἀλβανία μὲ ἀρμοδιότητα τὴν καταγραφὴ τῶν ἀνευρισκομένων τοιχογραφιῶν (ὑπεύθυνος: Ἰ. Βιταλιώτης).

8. Κατάλογος ἀγιωνυμίων καὶ ἐπιγραφῶν εἰληταρίων σὲ ἔργα βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς τέχνης (ὑπεύθυνος: Ἰ. Βιταλιώτης).

9. Κατάλογος ἀναφορῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ περιηγητὲς (ὑπεύθυνη: Ἰ. Χριστοφοράκη).

Ἐκδήλωση «Μνήμη Μανόλη Χατζηδάκη»

Στις 23 Μαρτίου 2004 τὸ Κέντρο ὀργάνωσε στὸ Μέγαρο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τὴν ἐτήσια ἐπιστημονικὴ ἐκδήλωση-ὁμιλία ἀφιερωμένη στὴ μνήμη τοῦ ἰδρυτῆ του, ἀκαδημαϊκοῦ Μανόλη Χατζηδάκη. Ὁμίλησε ἡ καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μαρία Παναγιωτίδου μὲ θέμα «Ἡ βυζαντινὴ ζωγραφικὴ στὴν Καππαδοκία καὶ ἡ κοινωνία τῆς ἐποχῆς».

[Ἰωάννα Μπίθα]